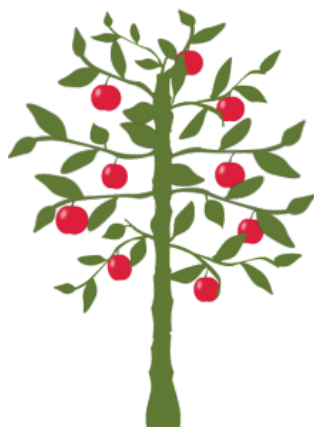

Plan mot diskriminering och kränkande behandling

I enlighet med diskrimineringslagen (SFS 2008:567 t.o.m. SFS 2017:1128) samt Skollagen
(SFS 2010:800)

Centrums förskoleenhet

Fastställd av Gunnel Bengtsson, rektor Centrums förskoleenhet
Gäller till januari 2020 Revideras januari 2020

Inledning	2
Plan mot kränkningar, diskrimineringar och trakasserier	2
Enhetens långsiktiga mål och verksamhetslöfte	2
Kartläggning 2018	4
Aktiva åtgärder utifrån Trivselenkäten 2018	5
Barnkonventionen	6
Definitioner av diskriminering, kränkning och trakasserier	7
Aktiva åtgärder, främjande och förebyggande arbete	7
Lagstiftning vid upptäckt, övergripande rutin och anmälan	9
Riktlinjer för förhindra kränkande behandling, diskriminering och trakasserier	9
Rutin och åtgärder i akuta situationer	10
Aktiva åtgärder utifrån diskrimineringsgrunderna hösten 2019	10
Tillsyn över lagen	13
Kontaktuppgifter förskolan	14
Bilaga 1	15

Inledning

Centrums förskoleenhet består av två förskolor, Lillgårdens förskola och Linnéstugans förskola. I Centrums förskoleenhet ingår även Sjöbo kommuns omsorg för barn till vårdnadshavare som arbetar obekväm arbetstid. Omsorgen benämns OB-omsorgen och ligger på samma tomt som Linnéstugans förskola. Förskoleenheten leds av rektor med en stab av skolsekreterare och specialpedagog. Det arbetar ett femtiotal medarbetare inom enheten. Yrkesrollerna inom verksamheten är förskollärare, specialpedagog, barnskötare, visstidsanställda utbildade vikarier. De olika yrkesrollerna gör att barnen får förmånen att möta flera olika kompetenser.

Plan mot kränkningar, diskrimineringar och trakasserier

Målsättning med planen är att förebygga och förhindra kränkningar och diskrimineringar samt ge en beskrivning av förskolornas trygghetsarbete. Pedagogerna ska vara uppmärksamma på vad som händer på våra förskolor och göra barnen delaktiga genom att bjuda in barnen till dialog kring hur våra förskolor är och blir trygga förskolor. Ett annat sätt som gör barnen delaktiga är den årliga trivselenkäten som genomförs varje höst. Utifrån resultatet väljs två mål ut som pedagogerna arbetar vidare tillsammans med barnen. Planen ska ge en översikt över förskolans främjande arbete, vilka åtgärder vi arbetar med och som behövs för att förebygga och förhindra kränkande behandling av barn samt en redogörelse för hur förskolorna genomfört de planerade åtgärderna. Planen utvärderas årligen, i november, genom Skolverkets självskattningsmaterial BRUK område 2. Vårdnadshavarna ska göras delaktiga av planen genom att skapa dialog i det vardagliga samtalet, information och dialog på inskolning, utvecklingssamtal och föräldramöten. Planen ska finnas tillgänglig på Sjöbo kommuns hemsida samt finnas på förskolornas samtliga hemvister.

Enhetens långsiktiga mål och verksamhetslöfte

Förskolan ingår i skolväsendet och vilar på demokratins grund. Alla som arbetar inom förskolan ska främja aktning för människors okränkbarhet, individens frihet och integritet, alla människors lika värde, jämställdhet mellan kvinnor och män, flickor och pojkar, samt solidaritet mellan människor (Läroplan för förskolan, LpFö 18). Enhetens verksamhetslöfte är: "Barnen ges goda förutsättningar att utveckla sina egna lika rättigheter, möjligheter och få förståelse för andra människors olikheter".

Under rubriken "Normer och värden" i förskolans läroplan står följande:

Förskolan ska ge varje barn förutsättningar att utveckla

- *öppenhet, respekt, solidaritet och ansvarstagande,*
- *förmåga att ta hänsyn till och leva sig in i andra människors situation samt vilja hjälpa andra,*
- *förmåga att upptäcka, reflektera över och ta ställning till etiska dilemman och livsfrågor i vardagen,*

- *respekt och förståelse för alla människors lika värde och de mänskliga rättigheterna, och*
- *ett växande ansvar och intresse för hållbar utveckling och aktivt delta i samhället (Lpfö 18 s.12).*

Mål - Vart ska vi?	Aktiviteter/Insatser /Åtgärder Vad ska vi göra?	Ansvarig	Tidsplan/ Utvärdering
Inget barn ska känna sig utsatt för diskriminering eller kränkande behandling.	Personal ska finnas nära barnen i barnens lek och lärsituationer. Med syfte att skapa trygga och respektfulla lärmiljöer och mötesplatser. Arbete med "De 10 kompisböckerna" Riktade samtal.	Rektor All pedagogisk personal	Ständigt pågående DF Respons Trivselenkäten
Alla vuxna på förskolan ska vara goda förebilder och utveckla det goda samspelet och respekt för allas lika värde.	Rektor ser till att det finns mötesforum där det ges utrymme för personalen att diskutera värdegrund, barnkonventionen och värdegrundsarbete "Barn gör rätt om de kan" och "De tio kompisböckerna, Kanin och Igelkott"	Rektor Nyckelpersoner i "Barn gör rätt om de kan" Värdegrundsgruppen	Ständigt pågående BRUK 2
Implementering av barnkonventionen	Arbeta med materialet "Mina rättigheter" https://minarattigheter.se/pedagog/ från Barnombudsmannen	Rektor Nyckelpersoner i "Barn gör rätt om de kan" Värdegrundsgruppen All pedagogisk personal	Tidsplan för implementering av barnkonventionen är 2019 samt hela 2020

Kartläggning 2018

Kartläggningsmetoder som används för att identifiera alla former av kränkande behandling och diskriminering är; trivselenkät, brukarenkät, sammanställning av antal anmälningar i DF Respons, sociogram, kartläggning av riskområden i barnens lärmiljöer (både inomhus och utomhus), kartläggning av risker utifrån diskrimineringsgrunderna och kränkande behandling.

Antal anmälningar DF Respons

Antal anmälningar på enheten under 2018 var 1 st och där utredning och uppföljning visade att det inte var någon kränkning.

Observationer och dokumentation

Barnens trivsel och trygghet har hög prioritet på våra förskolor. Det finns närvarande pedagogisk personal i närheten av barnen under lek, aktivitet, både inomhus och utomhus. Pedagogisk personal för en regelbunden dialog om att fördela sig på gården vid utevistelse. Diskussioner har kontinuerligt förts i arbetslagen om vilka riskzoner som finns i utemiljön och att det finns personal vid dessa. Arbetslagen har kontinuerligt fört diskussion om barnsyn, värdegrund och bemötande. Barnhälsa har en stående punkt i dagordningen på samtliga reflektionsmöten där specialpedagog närvarar.

Aktiva åtgärder utifrån Trivselenkäten 2018

Mål - Vart ska vi?	Aktivitet/Insats/ Åtgärd	Ansvarig	Tidsplan/ Utvärdering
Alla barn ska känna sig trygga och respekterade av andra barn på förskolan. Frågeställning: "Vi pratar om hur vi ska vara mot varandra i förskolan?"	Arbeta vidare med värdegrundsmaterialet med riktad fokus på frågeställningen. Använda forumteater och prata med barnen om olika känslor. Trivselenkäten hösten 2019, riktade dialogfrågor vid måltider eller vid morgonmötet under en bestämd period. Riktade arbetsmoment under skapande aktiviteter.	All pedagogisk personal Värdegrundsgruppen	Ständigt pågående arbete Uppföljning kvalitetsdagen november 2019
Alla barn ska känna sig trygga och respekterade av	Arbeta vidare med värdegrundsmaterialet med riktad fokus på	All personal Värdegrundsgruppen	Ständigt pågående arbete Uppföljning

andra barn på förskolan. Frågeställning: "Är det någon på din förskola som har blivit utsatt/retad?"	frågeställningen. Använda forumteater och prata med barnen om olika känslor. Trivselenkäten hösten 2019, riktade dialogfrågor vid måltider eller vid morgonmötet under en bestämd period. Riktade arbetsmoment under skapande aktiviteter.		kvalitetsdagen november 2019
---	---	--	------------------------------

Barnkonventionen

I januari 2020 blir barnkonventionen lag, framförallt blir det ännu tydligare att barn är egna individer med egna rättigheter. Läs gärna mer på <https://unicef.se/barnkonventionen>. För att barnets rättigheter ska kunna tillgodoses behöver vuxna och barn ha kunskap om vilka dessa är och vad det innebär i praktiken. Personal på förskolan har en viktig roll i att ge barnet kunskap om sina rättigheter. Under 2019/2020 kommer förskolan att implementera Barnkonventionen i verksamheten.

Barnkonventionens syfte är bland annat att skapa ett samhälle som respekterar och stärker barns åsikter och tankar i alla sammanhang.

Skollagens kap 6, Åtgärder mot kränkande behandling, grundar sig bland annat på barnkonventionens artiklar **2, 3, 6, 12, 19** och **28** som är särskilt relevanta för likabehandlingsarbetet.

Artikel 2: Alla barn har samma rättigheter och lika värde. Ingen får diskrimineras.

Artikel 3: Barnets bästa ska beaktas vid alla beslut som rör barnet.

Artikel 6: Alla barn har rätt till liv och utveckling.

Artikel 12: Alla barn har rätt att uttrycka sin mening och få den respekterad.

Artikel 19: Barn ska skyddas mot alla former av fysiskt eller psykiskt våld, skada eller övergrepp, vanvård eller försumlig behandling, misshandel eller utnyttjande, inklusive sexuella övergrepp.

Artikel 28: Alla barn har rätt till utbildning. Grundskolan ska vara obligatorisk, kostnadsfri och tillgänglig.

Definitioner av diskriminering, kränkning och trakasserier

Diskriminering

En förenklad beskrivning av diskriminering är när någon missgynnas eller kränks, detta i samband med en eller flera av de sju diskrimineringsgrunderna. De sju diskrimineringsgrunderna är kön, könsidentitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning och ålder. Diskriminering kan vara direkt eller indirekt.

Kränkning

Ett uppträdande som kränker barns värdighet utan att vara diskriminering enligt diskrimineringslagen. Kränkningar kan vara fysiska, verbala, psykiska och/eller ske via sociala medier.

Trakasserier

Ett uppträdande som kränker ett barns värdighet kopplat till något av diskrimineringsgrunderna.

På Diskrimineringsombudsmannen <http://www.do.se/> finns mer att läsa, till exempel om diskrimineringsgrunder, olika exempel och om vad lagen säger.

Aktiva åtgärder, främjande och förebyggande arbete

I diskrimineringslagen **3 kap.** finns regler om aktiva åtgärder mot diskriminering. Förskolan har en skyldighet att aktivt arbeta med åtgärder riktade mot de sju diskrimineringsgrunderna. Aktiva åtgärder innebär att arbeta förebyggande och främjande genom ett fortlöpande arbete i fyra steg.

1. **Undersöka** Sker genom kartläggning
2. **Analysera** Analysen görs av kartläggningens resultat
3. **Åtgärda** Aktiva åtgärder är det främjande och förebyggande arbetet
4. **Följ upp och utvärdera** I november följs de aktiva åtgärderna upp och utvärderas

Främjande arbete

Att arbeta främjande på våra förskolor innebär att alla vuxna som är aktiva i verksamheten ska möta och samspela med barnen på ett respektfullt sätt och utgå ifrån varje barns personlighet och förutsättning. Alla vuxna är positiva förebilder i samvaro och kommunikation med barn och andra vuxna och arbetar för att barnet och familjen känner trygghet, tillit och trivsel på förskolan. Alla vuxna har ett ansvar att tydligt motverka fördomar som riskerar att leda till diskriminering, kränkning eller trakasseri. Förskolorna använder aktivt värdegrundsmaterialet, "De tio kompisböckerna" och handdockorna "Kanin och Igelkott", som är grundat utifrån barnkonventionen.

Förebyggande arbete

Att arbeta förebyggande innebär att kartlägga och avvärja risker som kan finnas på förskolan. Att systematiskt arbeta för att upptäcka och åtgärda risker och hinder. Ett medvetet förhållningssätt genom att dela in barnen i mindre grupper, bestämda platser vid måltider, arbeta med värdegrundsmaterial och samarbete mellan hemvisterna är också en del i det förebyggande arbetet. Enheten har nyckelpersoner i "Barn gör rätt om de kan"(utbildning vid

två tillfällen på 1,5 timme/tillfälle) och TIIS (Tidiga Insatser I Samverkan). Dessa nyckelpersoner ingår i enhetens värdegrundsgrupp tillsammans med rektor och specialpedagog. Värdegrundsgruppen träffas en gång per månad.

Åtgärdande arbete

Åtgärdande arbetet: handlar om att upptäcka, utreda och eventuellt åtgärda när ett barn har blivit utsatt för kränkande behandling. Förskolan har rutiner som beskriver tillvägagångssätt när personal i verksamheten får kännedom eller bevittnar kränkande behandling.

Lagstiftning vid upptäckt, övergripande rutin och anmälan

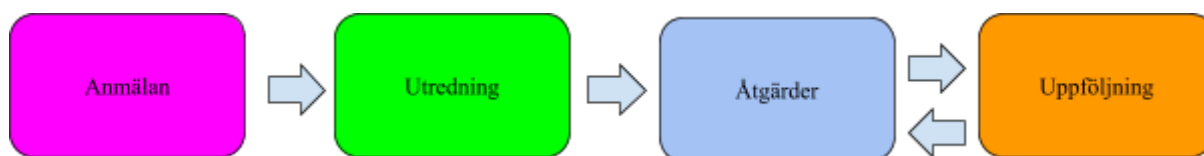
I skollagen 6 kap. finns regler om åtgärder mot kränkande behandling. Varje förskola ska bedriva ett målinriktat arbete för att motverka kränkande behandling av barn. Förebyggande åtgärder ska genomföras och en plan ska årligen upprättas.

- Personal som får kännedom att ett barn utsatts för kränkande behandling i samband med verksamheten är skyldig att anmäla detta till rektor. Rektor är vidare skyldig att anmäla till huvudmannen.
- Om vårdnadshavare får kännedom om att deras barn eller ett annat barn upplever sig diskriminerad, kränkt eller trakasserad ska personalen eller rektor kontaktas.

Sjöbo kommun använder verktyget DF Respons för att anmäla och dokumentera aktiva åtgärder.

<https://respons.sjobo.se/AddMatter2.aspx?MatterTypeID=3&View=KRANKA>

Process kränkande behandling

Riktlinjer för förhindra kränkande behandling, diskriminering och trakasserier

Enhetens förskolor arbetar medvetet och regelbundet med värdegrundsarbetet.

- Pedagogerna utgår ifrån "Barn gör rätt om de kan" och ett lågaffektivt bemötande
- Medvetna och närvarande pedagoger finns i närheten av barnens lek och aktiviteter
- Det förs kontinuerliga diskussioner på reflektionsmöten kring det förebyggande arbetet
- Ett medvetet arbete läggs på den nya gruppkonstellation som bildas i samband med inskolningar och övergångar
- Daglig kontakt med vårdnadshavare, inskolningssamtal, uppföljningssamtal, utvecklingssamtal, föräldramöten

- Vid uppkomna konflikter finns pedagoger i närheten för att möta upp och ge direkta och konkreta verktyg hur barnen kan lösa konflikter på ett salutogent sätt.
- Om en uppkommen situationen uppfattas leda till någon form av trakasserier bemöter personalen detta direkt i situationen.

Rutin och åtgärder i akuta situationer

När en pedagog eller annan personal får kännedom om/misstänker att ett barn är utsatt för kränkande behandling eller diskriminering sker omedelbart en anmälan till rektor.

Arbetsgång vid kränkning barn - barn

1. Personal som observerar en misstänkt kränkande behandling ingriper genast genom att avbryta situationen. Personalen samtalar med samtliga inblandade barn. Om annan personal bevittnat händelsen ska även de vuxna samtala kring händelsen.
2. Om möjligt meddelar den personal som bevittnat den misstänkta kränkningen för berörda barns vårdnadshavare, annars överlämnas informationen till annan personal i arbetslaget som meddelar vårdnadshavarna om händelsen.
3. Den som bevittnar den misstänkta kränkningen gör skyndsamt en anmälan på DF respons där händelsen dokumenteras.
4. När rektor fått ett meddelande om kränkingsanmälan fördelas ärendet och utredning inleds.

Arbetsgång vuxen - barn

1. Som anställd i förskolan har man ett ansvar att reagera om en kollega kränker ett barn.
2. En anställd som upplever att en kollega eller annan vuxen kränker ett barn eller uppträder på ett tvivelaktigt sätt mot ett barn ska omedelbart prata med den som agerat tvivelaktigt och direkt därefter rapportera till rektor om den inträffade händelsen.
3. Rektor kontaktar vårdnadshavarna eller delegerar till specialpedagog eller mentor.
4. Rektor inleder en utredning kring händelsen, anmälan om misstänkt kränkning sker på DF respons.

Aktiva åtgärder utifrån diskrimineringsgrunderna hösten 2019

Aktiva åtgärder som är främjande och förebyggande - Vart ska vi?	Aktivitet/Insats/Åtgärd	Ansvarig	Tidsplan/Utvärdering
Kön Arbeta aktivt för att	Trivselenkät	Trivselenkät; specialpedagog,	Trivselenkät genomförs under

verksamheten på förskolan ska genomsyras av ett könsperspektiv för att öka jämställdheten. Alla barn ska känna sig respekterade och lika mycket värda, oavsett kön.	Ökad medvetenhet när det gäller material/litteratur. Vuxna vara delaktig i leken, bryta traditionella könsmonster	processledare samt av arbetslaget utsedd pedagog All personal Värdegrundsgruppen	hösten. Sammanställs av specialpedagog inför kvalitetsdag november 2019. Ständigt pågående arbete utvärdering november 2019
Könsöverskridande identitet eller könsuttryck Alla barn och deras vårdnadshavare eller annan anhörig till barnet ska känna sig respekterade och lika värda oavsett könsöverskridande identitet eller könsuttryck.	Personalen ska vara tillåtande, bekräfta barns tankar och arbeta aktivt med genus och genusfrågor. Böcker med normkritiskt perspektiv ska finnas tillgängliga på förskolan.	All personal Värdegrundsgruppen	Ständigt pågående arbete utvärdering november 2019
Etnisk tillhörighet Oavsett etnisk tillhörighet ska alla barn få samma rättigheter och möjligheter. Ingen ska bli diskriminerad på grund av sin etniska tillhörighet.	Tillsammans med barnen jämföra likheter och olikheter i språk och utseende. När frågor uppkommer från barngruppen ska pedagogerna bemöta barnen kring deras funderingar.	All personal Värdegrundsgruppen	Trivselenkät genomförs under hösten. Sammanställs av specialpedagog inför kvalitetsdag november 2019. Ständigt pågående arbete utvärdering november 2019
Religion eller annan trosuppfattning Alla barn, oavsett religion eller annan trosuppfattning ska känna sig respekterade eller lika värda.	Förskolorna serverar specialkost av etiska och religiösa skäl som är snarlik ordinarie måltid. När frågor uppkommer från barngruppen ska pedagogerna bemöta barnen kring deras funderingar.	All personal Värdegrundsgruppen	Ständigt pågående arbete utvärdering november 2019

Funktionshinder Alla barn oavsett funktionshinder ska ha samma rättigheter och möjligheter.	Anpassa verksamheten så alla kan vara med. Göra lärmiljöer och material tillgängligt Medvetenhet i vår attityd och handling i våra dagliga möten med barnen och varandra.	All personal Värdegrundsgruppen	Ständigt pågående arbete utvärdering november 2019
Sexuella läggning Alla barn ska känna sig respekterade och lika värda oavsett familjebildning.	Öka personalens kunskap och medvetenhet om bemötande av människor med olika sexuella läggningar och barn med olika familjekonstellationer. Det ska finnas litteratur att tillgå för personal och barn på förskolan.	All personal Värdegrundsgruppen	Ständigt pågående arbete utvärdering november 2019
Ålder Alla barn oavsett ålder ska känna sig lika värda och respekterade.	Variera grupp-sammansättningar, erbjuda aktiviteter och samspel mellan barn i olika åldrar. Dialog med barnen utifrån "De 10 kompisböckerna"	All personal Värdegrundsgruppen	Ständigt pågående arbete utvärdering november 2019

Tillsyn över lagen

Barn- och elevombudet (BEO) övervakar 6 kapitlet i skollagen och ska tillsammans med Diskrimineringsombudsmannen (DO) arbeta för att motverka kränkningar, diskriminering och trakasserier av barn och elever. Diskrimineringsombudsmannen, DO, arbetar mot diskriminering på grund av kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionshinder, sexuell läggning eller ålder. DO tar emot och utreder anmälningar om diskriminering och kan ytterst företräda enskild i domstol. DO ger också råd om hur man kan förebygga diskriminering.

Kontaktuppgifter DO:
Diskrimineringsombudsmannen
Box 3686, 103 59 Stockholm
Tel 08-120 20 400
Texttelefon 08-120 20 820
Webbplats: www.do.se

Barn- och elevombudet är en del av Skolinspektionen och ska ta tillvara barns och elevers rättigheter. Det innebär att BEO utreder anmälningar om kränkande behandling. BEO kan kräva skadestånd för ett barns eller elevs räkning och företräda barnet i domstol. BEO informerar också om 6 kap. i skollagen och ger råd och stöd om hur bestämmelserna ska tillämpas.

Barn- och elevombudet
Tel 08-586 080 00

Kontaktuppgifter förskolan

Gunnel Bengtsson, rektor Centrums förskoleenhet, 0416-274 06

gunnel.bengtsson@edu.sjoberg.se

Maria Jönsson, specialpedagog Centrums förskoleenhet, 0416- 273 52

maria.jonsson2@edu.sjoberg.se

Sandra Weikert, ABC-föräldrautbildning, 0416-271 79

sandra.weikert@edu.sjoberg.se

Martina Mårtensson, ABC-föräldrautbildning, 0416-271 94

martina.martensson@edu.sjoberg.se

Hanna Lenngren, nyckelperson i “Barn gör rätt om de kan” och “TIIS”, 0416-271 97

hanna.lenngren@edu.sjoberg.se

Christin Nilsson, nyckelperson i “Barn gör rätt om de kan” och “TIIS”, 0416-271 99

christin.nilsson2@edu.sjoberg.se

Bilaga 1

Trivselenkät för förskolan

1. Är du flicka eller pojke?
2. Vilken förskola går du på?
3. Jag trivs i förskolan?
4. Jag är trygg med de vuxna i min förskola?
5. Jag är med och bestämmer vad vi ska göra i förskolan?
6. Flickor och pojkar gör samma saker i förskolan?
7. Vi pratar om hur vi ska var mot varandra i förskolan?
8. Är det någon på din förskola som har blivit utsatt/retad?
9. Finns det något barn på din förskola som inte har det bra?
10. Finns det någon som inte får vara med?